

értékelésekor megállapíthattuk, hogy a történelmi vázat meg kell tartanunk, de mellette erősitünk kell magyar nyelvi és irodalmi, néprajzi foglalkozásokat, és fokozottabban kell építenünk az olvasótáborok már széles körben alkalmazott és kiértelt kiscsoportos foglalkozásaira. Esténként a kiscsoportok eggyé olvadtak, és ez az együttlét újabb kötőerőt jelentett. A népdaltanulás és tánc ház sikere Barsi Ernőnek és a Lajtorja néptáncgyűttes néhány tagjának köszönhető. Dr. Timaffy László pedig élményt nyújtó előadásaiban mutatta meg a néphagyományok magyarságmegtartó erejét. Őszintén kívánták és a jövőben nagyobb szerepet szánhatunk ezeknek a kiegészítőnek tűnő (hiszen esténként került rájuk a sor), de korántsem mellékes foglalkozásoknak. Az estéről estére együtt éneklő, táncoló és szavaló gyerekek nemcsak a népi kultúrához jutnak közelebb, hanem egymáshoz is, és bizonyosságot adhatnak arról, hogyan őrzik és ápolják a magyar szót és kultúrát saját hazájukban.

Az itthoni foglalkozásokat két-két napos burgenlandi és szlovéniai kirándulás követte. Táborozásunknak talán a legtöbb energiával megvalósított és legköltségesebb része, de ez mutatta legjobban a magyar nyelv és kultúra összefűző erejét. Ez döböntette rá a mi tanulóinkat a határon túl élő magyarok magyarságára. Alsóőrön a magyar nyelvet csak egymás között beszélő gyerekek citeramuzsikálását hallgatva, a népi kultúra ápolásának szükségességét és összefűző erejét érezhették át. Lendván a kétnyelvű iskola működésének mechanizmusát megismerve, győződhetek meg, hogy a magyar falvak megmaradásának feltétele a magyar nyelv fennmaradása.

Nem volt ennek a csodálatos körútnak egyetlen állomása sem, ahol ne utaltunk volna a már otthon hallottakra, vagy a hazai kiránduláson látottakra. Ruszton (Rust) Köszeget hoztuk példának, Szentmargitbányán (St. Margareten) Fertőrákos kőfejtőjét is magunk előtt láttuk, Kismartonban (Eisenstadt) az Esterházyakra, Bécsújhelyen (Wiener Neustadt) Rákóczi emlékeztünk, Lékán a Nádasdy-kriptában adott kis műsorunk a Wesselényi-összeesküvés mártírjaira emlékeztetett. Nagyfalu (Mogersdorf) mellett a szentgotthárdi ütközetet képzelte el velünk a térkép és a makett. Alsóőr és Órsziget nevét pedig még az államalapításról szóló előadásból jegyeztük meg. S ezután következett Lendva (Lendava) a várlátogatással, Muraszombat (Murska Sobota) múzeumával és végül — már a magyar nyelvterületen kívül — Maribor nagyvárosi forgatagával.

Befejezésül szóljunk még valamiről. A részt vevő fiatalok remélhetően ráéreztek arra is, hogy a magyar nyelv megtartásáért és határon kívüli megmaradásáért nekik is, mindnyájunknak tenni kell. S arra is, hogy mindehhez kell az ügybuzgalom, az a mély alázat múltunk és magyarságunk iránt, amiről a tanulókat kísérő felnőttek tanúbizonyosságot tettek. Mint a nagygyeri Varga László, akinek támogatására évek óta számíthatunk; mint dr. Galambos Ferenc és Szeberényi Lajos, akik oly lelkes kísérőink és szíves vendéglátóink voltak Burgenlandban; mint dr. Hajós Ferenc, aki Szlovéniában az első szóra vállalta a szervezést. Az ő munkájukkal lett teljes a tábor. Köszönet érte!

Bedécs Gyula

V. Nemzetközi Diák Honismereti Tábor Csorna–Bratislava vidék (Pozsony vidéke)

A Győr-Sopron megyei HNF Honismereti Munkabizottsága együttesen a Szlovákiai Nemzeti Front Nyugat-Szlovákiai és Pozsony környéki bizottságaival 1984-ben immár ötödször szervezett nemzetközi tábort 20 Győr-Sopron megyei és 20 szlovákiai diáknak. A magyarországi diákok belépődíja egy-egy sikeres pályázat megírása volt — a szlovákiai diákok társadalmi munkájuk eredményeként táborozhattak.

Megyeinkben Csorna városa és a közeli Rábapordány község fogadta a fiatalokat megkülönböztetett figyelemmel és vendéglátói kedvességgel. Az egyhetes gyűjtőmunkára a rábapordányi termelőszövetkezet és a Csorna városi Tanács mikrobuszai szállították a diákokat a községbe, ahol csoportokat alkotva ismerkedtek a vidék életével, múltjával.

A fiatalok helytörténeti témában, életmódkutatás, elvándorlás, népi szokások után kutatva járták a falut, s most a szakkörökben tovább munkálkodva, a jövő évi Kisfaludy-pályázatra használják fel a gyűjtött anyagot. A tábor utolsó magyarországi napján egy egész délelőtt tartott az értékelés, amely egyben a tábor élménybeszámolója is volt. A beszámoló nyomán szinte feltárult a település múltja, az ősök élete, de természetesen észrevették a mai gondokat is, s nagyon érzékenyen reagáltak például az ingázás és elvándorlás problémáira is. Bár a program helyi gyűjtést nem tartalmazott, mivel már elég nagyszámú helytörténeti és néprajzi gyűjtés

előzte meg a tábort, mégis, a rábapordányi padlások, fészerek még mindig ontották a gazdálkodás, a régi életmód tárgyait. Tekintélyes mennyiségű anyaggal gyarapította a tábor a helyi falumúzeumot.

A következő hetet Pozsonyban töltöttük, s innen jártunk ki naponta a Pozsony-környéki járás városai, falvai. Mindenütt nagy szeretettel fogadtak bennünket, s megismerkedhettünk a vidék múltjával és jelenével. Nagy élmény volt a Kiskárpáti Szőlészeti és Borászati Múzeum, a Sur-láp természetvédelmi terület, a modori majolikagyár, a stomfai faluház is. Vendéglátóink találkozó szerveztek a Szlovák Nemzeti Felkészülés veteránjaival — stilszerű környezetben a Kis-Kárpátok erdőrengetegében, táborúzt mellett. Fiatalaink a sok kérdés és válasz után vidáman énekeltek magyar és szlovák népdalokat az egykori partizánokkal.

A kéthetes tábor — úgy véljük — ismét nagy segítséget nyújtott ahhoz, hogy a célkitűzéseknek megfelelően diákjaink megismerkedjenek a hansági, rábaközi ember életmódjával, hogy összevessék a múltat a mával, s hogy megismerjék a szomszédos ország mindennapjait, a történelmi sorsfordulók azonos pontjait. S végül, de nem utolsósorban, hogy barátokat szerezzenek, s tartalommal töltődjék meg a proletár nemzetköziség gondolata.

A korábbi táborainkban, mivel ez már az ötödik nemzetközi tábor volt, olyan munkakapcsolatok, barátságok szövődtek, amelyek mind a mai napig is élnek, erősödnek, pedig egykori diákjaink ma már a felnőtt társadalom tagjai. Ebben a táborban próbálkoztunk meg első ízben azzal, hogy a régi táborozóink közül kértünk fel néhányat kiscsoport-vezetésre, s a szakkörökben jól működő és sikeres pályázatot író diákokat is megbíztunk ilyen feladattal. Ez utóbbira a szükség kényszerített bennünket ugyan — sokan voltunk, több csoportot kellett alakítani —, de az eredmény arra hívta fel figyelmünket, hogy a módszert a jövőben is alkalmazzuk. Derekasán helytálltak, érezték a felelősséget, s reméljük, hogy a jövő évben, amikor megyénk ad helyet az Országos Diák Honismereti Tábornak, kamatoztatják majd az itt szerzett tapasztalatokat.

Jászberényi Ferencné

Egyetemista-főiskolás tábor

1984. július 20—29-ig harmadik alkalommal rendeztük meg a Győr-Sopron megyei egyetemisták, főiskolások Honismereti Táborát. Osló (1982), Veszékény (1983) után Babótra esett választásunk. Volt már megfelelő gyakorlatunk, ezért kora tavasszal meghívtuk az intézmények illetékeseit, akik a korábbi években is szervezői voltak táborunknak. Így: a Győr-Sopron megyei Múzeumok Igazgatósága, a KISZ és a Hazafias Népfront Megyei Bizottsága, valamint az illetékes felsőfokú oktatási intézmények vezetőit. Jól esett tapasztalni, hogy a táborozók közül eljöttek azok is, akik már az oslói és a veszékényi táborozáson is részt vettek. Idén tovább bővült a kör: a szombathelyi Tanárképző Főiskola bejelentette csatlakozási szándékát.

A meghívókra a következő oktatási intézményekből érkeztek a hallgatók Kapuvárra, a Rábaközi Múzeumba: Sopron (Erdészeti- és Faipari Egyetem) 2 fő, Mosonmagyaróvár (Agrártudományi Egyetem) 12 fő, Győr (Távokzlési Műszaki Főiskola) 3 fő, Győr (Tanítóképző Főiskola) 1 fő, Szombathely (Tanárképző Főiskola) 4 fő, Sopron (Övönképző Intézet) 4 fő.

A múzeumban az igazgató, aki egyúttal a tábor szakmai irányítója volt a feladatokat ismertette, s Babót község történetéről is tájékoztatta a táborozókat. Ezt követően ki-ki érdeklődésének megfelelően, megtörtént a csoportok beosztása. 1. A családi élet hagyományai (születés, házasság, halál), 2. A hagyományos kisparaszti gazdálkodás, 3. Népszokások, dalok, 4. Hagyományos parasztházak műszaki felmérése, 5. Csatlakozva a Népfront felhívásához: Babót község fényképezése.

Kapuvárról a közeli Babótra bérelt kerékpáron utaztak a táborozók, ahol Gál László tanácselnök — maga is nemrég hagyta el az egyetem padját — fogadta a fiatalokat. A Tanács a tábor rendelkezésére bocsátotta az egyik üresen álló pedagógus-lakást. A lányok itt, a fiúk pedig a ház udvarán, a kapuvári munkásorség által adott sátrakban laktak. A falu lakói már várták a fiatalokat. A tanács a község központjában plakátokat helyezett el, tudatva a lakosságot a fiatalok megérkezéséről és céljukról. A plébános pedig — vasárnap — a szöszékről beszélt a táborról és annak fontosságáról. Másnap a térképen előre megtervezett pontokról kiindulva el is kezdődött a munka. A múzeum igazgatójának nagy helyismerete, személyi kapcsolatai nagyban megkönnyítette, egyszerűsítette a munkát. Köszöntötte a tábort, többször meglátogatta a fiatalokat Sipőcz Géza, a Kapuvár városi Tanács elnökhelyettese is.

Az első táborozók a felfedezés örömeivel hozták a gyűjtött tárgyakat, mosták, kezelték azokat a táborban. A falu lakossága szívébe zárta a fiatalokat: alig tudtak eleget tenni a meghívásoknak. A babóti KISZ-esek labdarúgó mérkőzésre hívták ki a táborozókat. Esténként közös táborúzt tette hangulatosabbá, élményszerűbbé a sokszor bizony — hőségek volt — fáradságos munkát. Begyűjtöttek összesen 154 db tárgyat, 56 tétel dokumentációt, 2 nagy-tekeres magnószalagra mondott anyagot, a több száz fotóról nem is szólva.